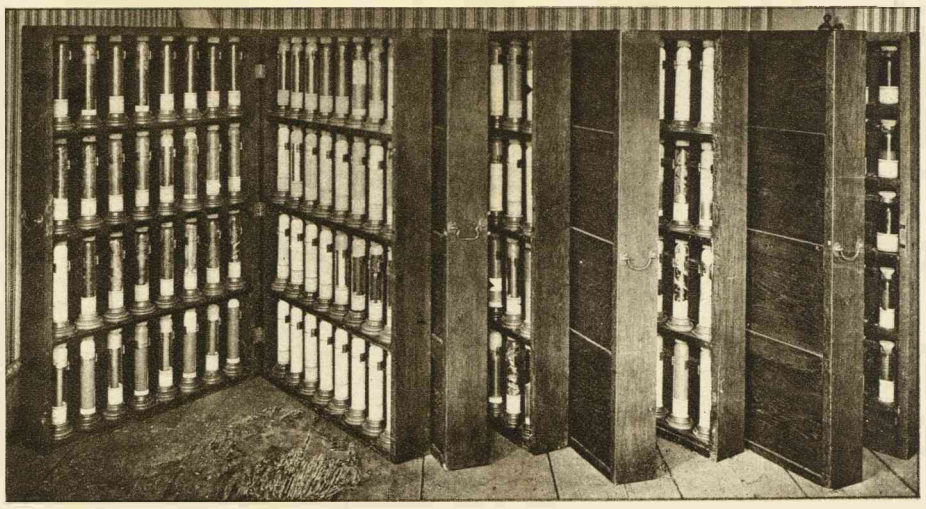
ondergebracht in een gewoon heerenhuis. Een vertimmerd heerenhuis dan. De suite is laboratorium, in de serre zijn zuurkasten en centrifuges. Met de ruimte heeft men moeten woekeren, zoodat de wanden en tafels over-bezet zijn met toestellen. De zware expeditie-kisten hebben heel op den zolder hun plaats. De kast van onderzochte monsters in het spreekkamertje is meer dan vol. Aan de voortvarendheid waarmee de zaken behartigd en de onderzoekingen verricht worden, doet dit gelukkig geen afbreuk. Doch er is een ruimte-grens en die wordt bijna bereikt, zoo niet overschreden. Wij voor ons hebben den indruk, dat een zoo belangrijke instelling als het Rijksbureau, waarvan we dank zij de medewerking van den directeur Dr. Voerman wat kunnen vertellen en in beeld brengen, moderner en ruimer gehuisvest diende te zijn.

Vr.

De overzichtelijke „reizende tentoonstelling" van het Rijksbureau, waarin de meest voorkomende vervalschingen treffend zijn gedemonstreerd.

De verloren Zoon

DOOR JOB STEYNEN

Ongedurig, met nauwelijks nog een schijn van aandacht zelfs voor den leeraar, zaten de jongens van de hoogste klas op hun banken heen en weer te schuiven, want elk oogenblik kon de eerste slag verwacht worden van de twaalf, die hen voor dien heelen middag bevrijden zouden. Het leek wel of de leeraar zelf, in het blijde vooruitzicht van een vrijen middag, zoowaar min of meer de hand ermee lichtte, want zonder ook maar een zweempje van ontroering las hij een vers van een der meest befaamde, en gehate, klassieken voor . . . . .

Bing . . . daar klonk de eerste slag, een siddering ging door de jongens, en ik ben er niet zoo heel zeker van dat ook de leeraar niet even contact kreeg. De jongens borgen fluks hun boeken in de kastjes, draaiden die op slot, en stortten zich in een tempo als zat de duivel hen op de hielen haar de gangdeur. Een clubje van vijf jongens maakte echter door hun gedragswijze een uitzondering op de anderen; bij hèn geen zweem van luidruchtigheid, van blijdschap om de ophanden vrijheid zelfs ; koel en keurig wandelden zij naar den uitgang, en zochten hun gezamenlijke slaapkamer op. Daar begonnen zij met een hoogst belangrijke bezigheid : ze gingen zich kleeden om uit te gaan, om te lunchen in de stad, wat hun op hun verzoek door den directeur op vrije middagen veroorloofd was. De andere jongens van hunne en lagere klassen deden op die vrije middagen allerlei spelen in de open lucht, roeiden, zwommen, oefenden hun spierkracht en energie in wedstrijden, of dartelden als jonge honden rond. Maar zoo iets was ver beneden de waardigheid der vijf vrienden ; die schepten geen behagen meer in dat kinderachtig geravot, zooals ze het noemden , zij bezochten de café's waar ze de kellners bij den naam noemden, en hooghartige standjes uitreikten als er iets aan de bediening haperde ; zij keken de vrouwen en meisjes onder den hoed, en spraken over alle levensverschijnselen op den geblaseerden toon van grijsaards die gedurende hun leven den vreugdebeker tot den bodem hebben leeggepijpt. De zorg voor hun kleeding was bij hen tot een gewetensvolle dagtaak, ja, tot een soort van afgodendienst geworden. Een overhemd, een das, de stof voor een nieuw costuum, een paar handschoenen uit te kiezen was voor deze knapen reeds een fijn pleiziertje. Ze waren om door een ringetje te halen als hun voor dien leeftijd zeer omvangrijk en tijdroovend toilet voltooid was, en ze keken vanuit de hoogte, als vanuit de Zeppelin hunner hoovaardij, op een ieder neer, die nu ja eens een vlekje op zijn boord had, of wiens hakken eenigszins waren scheefgeloopen.

Men moest ze daar nu weer zien rondspankeren in de ruimten naast hun ledikanten, en met noesten ijver doend om zich te borstelen, te kappen, te poetsen en te polijsten.

„Geef mij je nagelvijltje eens, Jaap," vroeg Karel, een nuffig knaapje met bleeken neus en overernstige gelaatstrekken.

„Eerst zelf gebruiken, jongen," antwoordde Jaap, een blozend, blank miniatuur-fatje met haren glanzend van de brillantine. Karel begon zich nu eerst maar te pommadeeren en trok daarbij in zijn spiegel tegen zijn eigen persoonlijkheid een gezicht vol appreciatie.

Jan en Ot waren aan het ruilen van dassen.

„Die blauwe met witte moesjes neem ik voor deze," stelde Ot, een lange, fijngebouwde, ietwat teere knaap aan zijn robusteren, gezonder-uitzienden vrind Jan voor, terwijl hij hem een roodbruin satijnen strikje onder den neus hield.

„Dank je, jongen, geef jij die maar aan den vrijer van een van jullie dienstmeiden," smaalde Jan.

„Dienstmeiden . . . dienstmeiden, . ." kwam Frits, een ongedwongen, leutige knaap tusschenbeiden, „dienstmeiden, . . . zeker die twee daghitten, die zijn moeder tegen etenstijd naar huis toe stuurt. . . . . "

„Ma stuurt niemand naar huis toe, behalve jou misschien als je je onbeschaafde gezicht vertoonen zou," bitste Ot, die altijd zeer prikkelbaar werd, wanneer iemand met een woord over de betrekkelijke hardheid van zijn ouders repte, „wij zijn geen heereboeren, jongen, wat denk je ?"

„Heeren niet, maar boeren des te secuurder," hoonde Jan, terwijl hij glimlachend de schouders eens ophaalde.

„Proleet," bromde Ot, die bang voor Jans lichaamskracht was, binnensmonds.

Frits, bezig met zijn halsboord, trok een gezicht alsof die hem erg benauwde ; waardoor hij dan zijn plotselinge roode kleur bedoelde te motiveeren. Dit „heereboeren" sloeg op hem, zijn vader was een schatrijke boer, die op een groote hoeve bij de stad woonde en hem, zijn eenigen jongen, dien hij verafgoodde, op het dure jongeheeren-internaat van Wenda had gedaan omdat hij van den jongen „iets beters" maken wilde. Frits, die zich tegenover de jonge pretentieuze dandy's wel een beetje voor zijn familie geneerde, sprak nooit over zijn huiselijke omstandigheden, werd steeds verlegen als ze hem het een of ander met betrekking tot zijn ouders vroegen, maar omdat hij voor zijn leeftijd steeds enorm veel zakgeld had, wilden de anderen hem gaarne te vrind houden, en veinsden maar zijn geheimzinnigheid omtrent thuis niet te zien. En Frits was daar recht dankbaar voor, uitte zijn erkentelijkheid door de kameraden te fuiven.

„Ik betaal straks het koffiedrinken," zei hij joviaal.

„Hulde, Frits is een „homme du monde"," prees Jaap, en gaf een knipoogje van verstandhouding aan Karel, terwijl hij dezen zijn nagelvijl toereikte.

„Hij is een gentleman, die Frits," roemde Ot, terwijl hij de vouwen van zijn pantalon, die hij daar juist uit den rekker genomen had, aan Jaap toonde.

„Hè, je kunt ermee in je vingers snijden," prees deze uitbundig, en toch leek er ook wel ijverzucht in zijn spreektoon. „Dat is iets, dat ons nog ontbreekt, Frits," wendde hij zich tot dezen, „het zou jou verduiveld sjiek staan bij die lakschoenen met die breede veters, jongen . . ."

„Ja, dat ontbreekt me nog, . . . zooals je zegt," aarzelde Frits, die niet gaarne bekennen wou, dat hij eigenlijk nog maar een beginner was in de kunst der elegantie.

„Het gaat zeker à la carte straks, hè ?" vroeg Jaap met een zacht peutje naar den gullen gastheer ter hoogte van diens middenrif.

„Ja, ja, natuurlijk," zei Karel, en terwijl hij den bleeken neus eenige millimeters optrok, voegde hij erbij : „Die déjeuners tegen een vasten prijs zijn gewoonlijk niet veel zaaks."

„Neen, dat is zoo," viel Jan hem bij, „het moet à la carte zijn, . . . dat is voornamer en smaakt lekkerder, omdat het voornamer èn omdat het beter is. . . "

„Maar het is vèèl, vèèl duurder . . ." weerstreefde nog zwakjes Frits, die soms wel eens een gevoel had dat de vrinden hem exploiteerden.

„Juffert niet, geld is bijzaak," meende Ot, die natuurlijk makkelijk praten had.

„Over geld praten is eigenlijk ook niet gentlemanlike," zei Karel nogal gewaagd ; maar Frits werd over zulke terechtwijzingen niet spoedig kwaad ; voelend, dat hij van deze beschaafde jongelieden nog heel wat leeren kon, zag hij nogal eens wat van hen door de vingers. Bovendien, hij tracteerde graag; vanmorgen had hij van zijn vader trouwens nog een briefje met geld gestuurd gekregen ; dat had hij ervoor bestemd. „'t Was maar gekheid," zeide hij, „het kan me niet schelen wat het kost." En erg luidruchtig deed hij eensklaps.

„Hoera ! Hoera !" riepen de deftige jongeheeren, die voor zooveel gulheid hun geblaseerden levensstijl wel even terzijde konden zetten. En Frits, aangehitst door hun toejuichingen, zei, dat het er bij dit en bij dat op 'n paar pop niet aankwam.

Ze waren nu gereed voor den uittocht. Het aanblik was waarlijk schitterend, het gichelen en den verbeten hoon der jongens, die zij in de gang ontmoetten, ten spijt. Onberispelijk zaten de pakken. Fleurige, keurige hoeden, dassen, lichte handschoenen, piekfijne schoenen, zijden sokken in de kleur der dassen, en wandelstokken naar de laatste mode voltooiden hen tot voor hun leeftijd ware chicards.

Even moesten zij nog bij den directeur van hun vertrek kennis geven, en deze, een goedmoedig man, die de zon heel wel in het water kon zien schijnen, zei : „Vermaak je zoo goed je kunt, heeren (hij zei „heeren",) maar zorg ervoor op tijd voor het middagmaal terug te wezen."

De jongelieden dopten stijf en correct, waarbij zij den wandelstok een weinig van den grond lichtten en dien dan een wijle tegen de heup geklemd hielden, en vertrokken dan ernstig en koel als diplomaten, die zoo juist een gewichtige politieke zending hebben volvoerd.

Buiten gekomen, herhaalde Karel : „Zorg ervoor op tijd terug te wezen" . . . „wat 'n toon, zoo'n vent . . ."

„Nou," beaamde Jaap. „dan moet je hem zien met zijn glimmend jacquet en zijn liggende burgermansboordje . . ."

„Zijn vader was 'n gewone onderwijzer . . . wat verbeeldt zoo'n man zich wel . . ." mopperde Ot.

„Als hij ons erg verveelt, dan staken we, dan kan hij zijn keel wel aan den kapstok hangen . . " opperde Jan.

„Ejassus, staken . . . staken . . als dat maar ordinair genoeg is," viel Karel uit, en trok een meer dan vies gezicht.

„Nou," zei Frits die zich in zijn betrekkelijke onbedreven, heid nog maar het liefst bij Karel, den sjieken Karelhield, „nou, of het ordinair is. Hij bedoelt misschien boycotten."

„Die vent zelf is ook ordinair . ." zoo verdedigde Jan zijn voorstel.

„Een Lebemann is hij zeker niet," hoonde Ot.

Ze wandelden pratend voort. Een jongen van de vijfde klas, een robbedoes met gebruinde wangen en verwarde haren in een oude sporttrui en flanellen kniebroek, kwam hen juist tegemoet. Brutaal bekeek hij ze van het hoofd tot de voeten, en lachte zoo luid hij kon : „Haha, de uitstalkast van den modewinkel is leeggeloopen."

„Smeerpoets," beet Ot hem toe.

In de eerste de beste winkelstraat werden sigaretten ingeslagen. Frits betaalde maar vast voor Ot en Karel, die allebei zeiden, geen geld bij zich te hebben. Koutend en dampend ging het gezelschap verder in de richting der middenstad, waar de goede restaurants waren.

Tot den levensstijl dezer jongelieden scheen ook te behooren het afgeven op alle voorbijgangers, die zij om de een of andere uiterlijkheid, kleeding, gang, doenwijze, beneden zich achtten, en wien deden zij dit niet ?

„Je komt hier weinig nette lui tegen," meende Ot, terwijl hij met een bevriezenden blik de voorbijgangers monsterde, „het is allemaal nogal gewoon volkje . . ."

„Ja, het is een schrikkelijk burgerlijke geschiedenis hier," viel Karel hem bij, „trouwens de winkels in deze straat zijn op end'op ordinair, dus wat wou je voor passage ? Wij zijn de eenige nette lui hier . . ."

„Nou - ou -ou . . ." aldus trachtte Frits dezen aanval van hoogmoedswaanzin te keer te gaan. „Nou . . nou . . . nou . . "

„Jij . . Jij ? maar jij voelt je zóó gauw ergens thuis . . ." hernam Karel smalend. Dan plotseling op vriendelijken toon tot Frits vervolgend, voegde hij erbij : „Zonde en jammer, een kerel van jouw uiterlijk en manieren ; iemand van jouw . . . van jouw . . . financieele draagkracht moest zich hooger stellen . . ."

Frits zweeg. „Ja, ja," mijmerde hij, „als hij het zegt, zal

Een respectabele collectie van „soda"-soorten, die alle ondeugdelijk bleken!